

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla a dr. Szováti Szabolcs ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr.Zsirai Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes** ellen közös tulajdon megszüntetése iránti perében a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2010. február 3. napján kelt P.20.825/2008/23. számú ítélete ellen a felperes részéről 24. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét helybenhagyja.

Köteles a felperes 15 napon belül megfizetni az alperes részére 50.000,- (Ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

A feljegyzett 420.000,- (Négyszázhuszezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes keresetében kérte néhai **"A"-val** fennállott élettársi vagyontársaság megszüntetését akként, hogy ezen a jogcímen a bíróság adja a tulajdonába a **Helység 1 ...** szám alatti ingatlant. Kérte a tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartási bejegyzését is.

E vonatkozásban előadta, hogy 1992. februárjától 2002. december 13. napjáig az alperes testvérével néhai **"A"-val** élettársi kapcsolata állt fenn. Az élettársi kapcsolat ideje alatt mind érzelmi ragaszkodásával, mind szellemi és fizikai munkájával jelentősen hozzájárult a néhai élettársa nevében történő vagyoni gyarapodáshoz. Személyes munkáján túl keresményét, illetve egyéb bevételeit is ez időszak alatt az élettársával közösen megfogalmazott célokra fordította. Hangsúlyozta, hogy közösen vásárolták meg a néhai bérleményét képező és általa jelenleg is otthonként használt soproni lakást. Szőlőültetvényeket vásároltak, az egyéni vállalkozásból betéti társasággá alakult cégben, közösen szereztek meg a harkai vendéglátó egység tulajdonjogát, majd fejlesztették azt beruházással.

Azt elismerte, hogy a néhai jobb vagyoni viszonyokkal rendelkezett, ezért ő a vagyongyarapodáshoz 2/3-ad arányban, míg ő 1/3-ad arányban járult hozzá. Figyelemmel arra, hogy a hagyatéki vagyon több mint 24.000.000,- forint értékű, ezért ezen összeg 1/3-a őt illeti. Ezen a jogcímen tartott igényt az általa lakott 7.000.000,- forint értékű lakásingatlanra.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Vitatta, hogy néhai testvére és a felperes között élettársi kapcsolat állt volna fenn. Azt elismerte, hogy a felperes alkalmi

munkájával a néhai kérésére segítette testvérét, de ő ezt mindvégig ellentételezte, megfizette részére. Többször eredménytelenül próbálta néhai a felperest a lakásból kitenni, aki egy idő után már nem támasza, hanem teherré vált számára. Vitatta azt is, hogy a néhai bármilyen mértékű pénzösszeggel hozzájárult volna a keresettel érintett lakás megvásárlásához.

A megyei bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében a felperes keresetét elutasította, egyben kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 250.000,- forint perköltséget. Megállapította, hogy a feljegyzett 420.000,- forint illetéket a állam viseli.

Ítéletének jogi indokolása szerint elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperes és néhai "A" közötti kapcsolat élettársi jogviszony volt-e.

A kihallgatott "B", "C", "D", "E", "F" és "G" tanúk vallomása alapján bizonyítottnak találta, hogy a néhai és a felperes között a kezdetekkor alapvetően érzelmi alapokon nyugvó kapcsolat alakult ki és ez az érzelmi ragaszkodás 10 éven belül pontosan meg nem határozható időn át fennálló volt.

Ezt követően vizsgálta, hogy gazdasági közösség, együttműködés volt-e a felek között a 10 éves kapcsolat alatt.

Az élettársi vagyonközösség fennálltának megállapításához a kölcsönös érzelmeken nyugvóan történő együttlakás meglétén túl annak kétséget kizáró megállapítása is szükséges, hogy a gazdasági együttműködés ne csak a közös háztartásvezetésre, hanem mindenre kiterjedően álljon fenn. Olyan közösen kitűzött célok megvalósítása érdekében történő vagyoni együttműködés legyen, amely a teljes körű, közös jövedelem-felhasználást is jelenti, és ez legalább hallgatólagosan, de még inkább egyértelműen kifejezésre jusson.

Ezen törvényi feltétel meglétét azonban a peradatok nem támasztották alá.

A peradatok alapján megállapította, hogy néhai "A" mindig is független, önálló, jó üzletasszony hírében állt. Függetlenül attól, hogy a felperes mit gondolt, remélt a közös anyagiakat tekintve nyilvánvaló, hogy néhai "A"-nak nem irányult szándéka a felperessel közösen történő vagyonszerzésre. Ennek se hallgatólagos, se kifejezett jelét nem adta.

A már idézett tanúk mindannyian úgy nyilatkoztak, hogy a felperesről mindig mint a néhai segítségéről hallottak. A néhai szűkebb illetve tágabb környezetében élők közül tanúként meghallgatott személyek előtt semmilyen jel nem utalt arra, hogy az üzletvezetés, illetve az egyéb tevékenységek (szőlőműveltetés) vonatkozásában felperes nem segítség, hanem egyenrangú, döntésekben és a célok kitűzésében is részt kapó társ lett volna a néhai mellett. A közös szerzésre irányuló szándék megállapításához nem elegendő az, hogy esetlegesen egy személy előtt tett olyan általános kijelentést a néhai, hogy „szőlőt veszünk”.

Az élettársi közös vagyon megállapítása, illetve megosztása iránti igények rendezése során a jogviszonyból eredő tulajdoni igényeket vagyontárgyanként kell előterjeszteni, illetve vizsgálni, akként, hogy az adott vagyontárgy megszerzéséhez a felek mennyiben járultak hozzá, így az közös vagyonná vált, és ha igen, milyen arányban működtek közre a szerzésben. A tulajdonjogot megalapozó hozzájárulásnak mindig az adott dolog megszerzésekor kell fennállnia.

Felperes bár állította, hogy az ingatlan megvételekor a házastársi jutója felhasználásra került - ennek mikénti módjára vonatkozóan konkrét tényállításokat sem tett, okirati bizonyítékot nem csatolt, illetve egyéb indítványt sem terjesztett elő.

A hozzájárulás tényszerűségének megállapítására, mint közös szerzésre irányuló szándék, illetve a közös akarat kifejeződésének bizonyítása tehát nem történt meg.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezést nyújtott be, amelyben kérte a megyei bíróság ítéletének megváltoztatását és a keresetének történő teljes helyt adást. Igényt tartott az első- és másodfokú perköltség megfizetésére is.

Fellebbezésének indokolása szerint a megyei bíróság helyesen állapította meg, hogy közte és a néhai között érzelmi kapcsolat volt és a perbeli lakásban együtt éltek. Álláspontja szerint közöttük közösség is volt, így a Ptk.578/G.§.(1) bekezdése értelmében élettársak voltak és az együttélésük alatt a szerzésben való közreműködésük arányában szereztek közös tulajdont. Hangsúlyozta, hogy a felperes valamennyi keresményét, korábbi házasságából vagyongözütség megszűntetése címén kapott pénzeszközöket, illetve saját munkáját, minden anyagi és fizikai lehetőségét a közös vagyon gyarapodására fordította.

Előadta, hogy a háztartásban végzett munka, továbbá egyéb személyes jellegű teljesítés szintén a szerzésben való közreműködésnek számít. A felperes mind a háztartásban, mind a kocsmában üzemeltetésében, de bármely felmerülő munkában hathatósan részt vett. Ennek kapcsán pedig számára nem munkabér jár, hanem a vagyonszaporulat tekintetében közös tulajdon.

Álláspontja szerint a közös tulajdon megszűntetése körében komoly mérlegelési lehetőség áll a bíróság rendelkezésére. Ennek során pedig mind a célszerűségi, mind a felperes jövedelmi és vagyoni helyzete alapján a felperes teljesítőképessége szempontjában a kereseti kérelmében kért megszűntetési mód teljesíthető.

Hangsúlyozta, az élettársi jogviszony létének megállapításához szükséges az érzelmi alapon történő együttélés, a közös háztartás megléte, gazdasági kapcsolat (közös kitűzött vagyoni célok elérése érdekében, egymást kölcsönösen támogatva működnek együtt), összetartozásukat a kívülállókkal szemben is kinyilvánítják.

Álláspontja szerint a fenti ismérvek a felperes és néhai "A" viszonyában megvalósultak. Megalapozatlan az alperes azon kijelentése, hogy a néhai a felperest a perbeli lakásból nem tudta kitenni. Néhai "A" egy talpraesett, határozott, önálló üzletasszony volt, így elképzelhetetlen, hogy ne tudott volna megszabadulni a felperestől. A néhai és az alperes családja részéről kapcsolattartás nem volt.

Kiemelten hivatkozott arra, hogy felperes és néhai "A" összeköltözésekor sem megtakarított pénzzel, sem szülőültevénnel nem rendelkezett és a ... utcai lakást is ezt követően vásárolták meg. Az egyértelműen megállapítható, hogy az együttélés alatt történt a vagyongyarapodás és a korábbi ÁFÉSZ ingatlan megvétele, valamint a szülőültevények vásárlása, illetve a korábbi gépkocsi lecserélése.

Felperes az élettársi jogviszony alatt vállalt kezességet a néhai, mint vállalkozó által felvett hitelhez. Ezen túlmenően a felperes besegítő családtagként dolgozott a vállalkozásban, ez kiderült a hatósági ellenőrzés adataiból is. Ezen körülmény is egyértelműen erősíti az élettársi jogviszony fennálltát.

Az elsőfokú eljárásban kizárólag a "H" és "I" valamint az alperes nyilatkozott teljes mértékben ellentétesen a felperes által elmondottakkal szemben. Hangsúlyozta, hogy "H" az alperes gyermeke és ő sem tartott kapcsolatot a néhaival. Ugyanakkor elismerte, hogy valamennyi jegyzőkönyvet elolvasta a tanú meghallgatását megelőzően. "I" nincs jó viszonyban, ezért ő érdektelennek nem tekinthető.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében a megyei bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes másodfokú perkoltségben marasztalását kérte.

A megtartott fellebbezési tárgyaláson kiemelte, nem fogadható el az a felperesi állítás, hogy a néhaival történt együttélés alatt a néhainál számottevő vagyongyarapodás következett be, amely az ő hozzájárulásának is a következménye. Azt nem vitatják, hogy ebben az időszakban a néhainál nagyobb mértékű vagyongyarapodás volt, de ez nem a felperesi hozzájárulás eredménye, hanem ebben az időszakban volt lehetőség kárpótlási jegyek vásárlására, kárpótlásra, privatizációra, illetve az önkormányzati bérlakás megvásárlására is, mely kedvező lehetőségekkel élt a néhai.

A fellebbezés az alábbiak szerint nem alapos.

A megyei bíróság a szükséges és elégséges körben lefolytatott bizonyítási eljárás adatait a Pp.206.§-ában foglalt elveknek megfelelően értékelve megalapozott tényállást állapított meg, az ebből levont jogi következtetése is helytálló.

Az ítélet tábla mindenben osztotta a megyei bíróság helyes jogi álláspontját és az ítélet indokolásában foglaltakat. A fellebbezésben felhozott érvekre figyelemmel az alábbiakat emeli ki:

Helyes jogi okfejtéssel mutatott rá a megyei bíróság ítéletének indokolása arra, hogy a Ptk.685/A.§-a és a Ptk.578/G.§. (1) bekezdése szerinti élettársi kapcsolat létrejöttének és fennállásának megállapítása fogalmilag feltételezi a közös lakásban való együttlakást, a közös háztartás fenntartását, a felek közötti érzelmi kapcsolat fennállását, az együvé tartozásuknak a harmadik személyekkel való felvállalását és azt is, hogy a felek legalább hallgatólagosan egyetértenek abban, hogy a közös gazdálkodásuk eredményeként szerzett vagyon közös legyen.

Az említett fogalmi elemek együttes megvalósulása esetén az élettársi kapcsolat fennállása közös tulajdonszerzést csak az együttélés ideje alatt akár együttesen, akár külön-külön megszerzett vagyontárgyakra, illetve vagyonszaporulatra nézve, és csak a szerzéshez való hozzájárulás arányában eredményez (BH 1998/588., Pfv.II.20.759/1993/4.).

Nem eredményezheti a Ptk.685/A.§-a szerinti gazdasági közösség és élettársi jogviszony létrejöttét, ebből következően a feleknek a Ptk.578/G.§.(1) bekezdése szerinti közös tulajdon szerzését sem, a közös lakásban és közös háztartásban érzelmi közösségben történő együttélés akkor, ha a felek gazdasági együttműködése kizárólag a közös életvitel költségeinek a fedezésére terjed ki, egyéb vonatkozásban viszont a vagyoni függetlenségüket fenntartják (Pfv.II.20.253/2004/2.).

Helyesen hivatkozott a megyei bíróság arra, hogy az élettársi jogviszony fennálltát a Pp.164.§.(1) bekezdése alapján a felperesnek kellett a peres eljárásban bizonyítania. E

vonatkozásban a megyei bíróság a Pp.3.§.(3) bekezdésén alapuló tájékoztatási kötelezettségének a 12. sorszámú jegyzőkönyv 7. oldalán maradéktalanul eleget tett.

A felperes azonban a fentiek szerint őt terhelő bizonyítási kötelezettségét nem teljesítette és a peres eljárásban hitelt érdemlően azt nem tudta bizonyítani, hogy az érzelmi közösségen és az együttlakáson túlmenően közte és néhai "A" között gazdasági közösség is létrejött, és ő milyen arányban működött közre az együttélés ideje alatt létrejött vagyon megszerzésében.

A közös szerzés célját, a szerzésben való közreműködés tényét és mértékét, valamint az ennek megfelelő arányú közös tulajdonszerzés mértékét nem az egyes vagyontárgyakra nézve külön-külön, hanem az együttélés teljes tartama alatt megszerzett vagyontömegre vonatkozóan egységesen kell meghatározni (BH 1996/258.).

Az elsőfokú eljárásban a felperes arra hivatkozott, hogy 1991.évben a volt házastársától házastársi közös vagyon megszüntetése címén 200.000,- forintot kapott, majd ezt követően pedig havi 7.000,- forintos részletekben fizette meg részére volt házastársa az értékkülönböt. Ezt a 200.000,- forintot és a fennmaradó összeget is előadása szerint a ... utcai önkormányzati lakás megvételére fordították.

Ezen tényállítását azonban a felperes a peres eljárásban hitelt érdemlően nem bizonyította, mivel e vonatkozásban a tanúk nem tudtak nyilatkozni. A felperes személyes meghallgatásakor pedig azt adta elő, hogy „a feleségemtől kapott pénzt folyószámlára utaltam és az is felhasználásra került a közös életünk, illetve későbbiekben a lakás megvásárlása kapcsán, ugyanis 1995-ben kijelölte az önkormányzat megvételre a lakást.” (12.jegyzőkönyv 3. oldal 4. bekezdés) Majd pedig azt adta elő, hogy „a vételár kifizetéséhez felhasznált pénz vagy bankból lett, vagy a "A"-nál a táskából kivéve, mert nála mindig volt annyi pénz az árufizetések miatt, hogy ez nem jelentett gondot” (12. jegyzőkönyv 5. bekezdés).

Ugyanakkor a gazdasági együttműködés körében pedig azt adta elő: „egymással úgy beszéltük meg, hogy ellenőrzésként én besegítő családtagi minőségben leszek ott, hivatalosan a vállalkozáshoz nem kapcsolódtam. (12. jegyzőkönyv 3. oldal 1. bekezdés).

Az elsőfokú eljárásban a felperesnek azt kellett volna bizonyítania, hogy a 200.000,- forint kizárólagos vagyonát ezen perbeli önkormányzati bérlakás megvásárlásánál felhasználták. Ennek igazolására a személyes nyilatkozata nem elegendő. Általa is elismerten a pénzösszeget 1991.évben kapta meg, míg az önkormányzati bérlakás megvásárlására évekkel később, 1995. évben került sor. Ugyanakkor személyes nyilatkozata szerint sem tudta megjelölni, hogy „a lakás vételárának egyidejű megfizetéséhez milyen összeggel járultam hozzá” (12. jegyzőkönyv 2. oldal 1. bekezdés és a lakás vételárát sem tudta pontosan meghatározni.

Önmagában a gazdasági közösség fennállásának igazolására nem elegendő a felperes azon személyes nyilatkozata, hogy „praktikus okai voltak együttélésünk idején szerzett vagyonunk is mind formailag "A" nevére kerültek. Elvált ember voltam, gyermektartásdíj teherrel, megterhelte volna a mi kapcsolatunkat is, ha emiatt a tartásdíj emelésének kérdése vagy esetleg asszonytartás felmerülhetett volna” (19. jegyzőkönyv 2. oldal 5. bekezdés).

Így a fentiek alapján a megyei bíróság megalapozottan jutott arra az álláspontra, hogy a felperes és néhai "A" között élettársi vagyunközösséget létrehozó gazdasági közösség nem állt fenn.

Az ítéltábla álláspontja szerint önmagában azon felperesi előadás, hogy neki nincs vagyona, nem alkalmas annak igazolására illetve bizonyítására, hogy a néhai és közte gazdasági közösség fennállását illetve vagyonszaporulat meglétét igazolja.

Az esetben pedig, ha a néhai és a felperes között élettársi vagyunközösség keletkezett volna, úgy a felperesnek részletes vagyunkmérleget kellett volna a keresetlevelében, illetve a peres eljárás során előterjeszteni, amelyben tételesen fel kellett volna sorolnia azon vagyontárgyakat, amelyeket az együttélés ideje alatt közösen szereztek.

A felperes fellebbezésében felhozott megszüntetési módok alkalmazására valóban van elvi lehetőség, de ennek előkérdése, hogy az élettársi vagyunközösség fennálljon.

Mindezen indokok alapján az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét a Pp.253.§.(2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezési eljárásban a felperes teljes egészében pervesztes lett, ezért a Pp.78.§. (1) bekezdése értelmében ő köteles megfizetni az alperes másodfokú perköltségét.

Az eljárásban a felperes teljes személyes költségmentességben részesült, így a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a már hivatkozott Pp.78.§.(1) bekezdése, illetve a 6/1986.(VI.26.) IM. számú rendelet 13.§.(1) bekezdése és 14. §-a szerint az állam viseli.

Győr, 2011. január hó 6. napján

Dr. Ábrahám Éva sk.
a tanács elnöke

. Vass Mária sk.
előadó bíró

Dr. Szalay Róbert sk.
bíró